

دیوان قائد تحساری

سردار شهباز عبدالعلی خسروی

قائد تحساری

انتشارات شهبازی اصفهان

سال ۱۳۹۳

سرشناسه	:	خسروی، عبدالعلی، ۱۳۰۷ -
عنوان و نام پدیدآور	:	دیوان قائد بختیاری / آفرینش عبدالعلی خسروی (قائد بختیاری).
مشخصات نشر	:	اصفهان: شهسواری، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	:	۸۳۲ ص.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۹۴۹۳۸-۵-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
زبان	:	شعر فارسی -- قرن ۱۴
رده‌بندی کنگره	:	PIR ۸۰۴۰ ۱۳۹۲ ۹۴۸۵۹ / ۴۴۸۵۹
رده‌بندی دی‌سی	:	۶۲/۱۵۸
شماره کتابشناختی	:	۳۳۱۶۰۸۱

۰۳۱-۳۲۲۱۷۶۸۷

انتشارات شهسواری اصفهان

نام کتاب: دیوان قائد بختیاری

آفرینش: عبدالعلی خسروی (قائد بختیاری)

ناشر: انتشارات شهسواری اصفهان

چاپ اول: سال ۱۳۹۲ شمسی

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

هنر تصاویر: استاد مقلبی

پردازش: تصویر

چاپ: چاپخانه اصفهان

صفحات: سی و هشت

خوشنویسی: استاد جمشید مردانی دهکردی

شماره	فهرست عنوان	شماره	فهرست عنوان
۴۶	گلشن نیاسر	۱	بیشه اندیشه
۵۰	حرمت دین و آزادی	۳	ستاره ناهید
۵۳	مهمان من باش	۵	گه خفتن
۵۶	ریشه در خویش	۷	سکندر و دیگر
۵۸	پیام شقایق	۹	روشنگری
۶۰	پیکار گل	۱۱	بردگی
۶۲	روح بلند آبشار	۱۳	لاله های شعر
۶۴	شتابی که داشتم	۱۵	یلدا
۶۷	تاج خرد	۱۷	دامن رؤیا
۶۹	شنم	۱۹	گل پردیس
۷۱	بلبل نازم	۲۱	طلسم زبان
۷۳	مکرار کن	۲۴	دریا دل
۷۵	دوگای	۲۶	ترس
۷۷	غریب وطن	۲۸	قامت قلم
۸۰	من کیستم	۳۱	آغاز و فرجام
۸۱	تندیس	۳۳	چه باید کرد
۸۲	سرشارم از شعر	۳۵	چهل مرکب
۸۳	سیب بهشتی	۳۷	قربانی
۹۱	پگاهی را که نمی دیدم	۳۹	دیر شد
۹۴	سال پرواز ندیم	۴۱	خواب عروج
۹۶	کمر بند سوار	۴۴	زندان صدف

شماره	فهرست عنوان	شماره	فهرست عنوان
۱۴۴	خزان رکود	۹۸	عشق کهنسالی
۱۴۶	خزان لاله	۱۰۰	دیار هیجستان
۱۴۸	خلوتی با پروانه ها	۱۰۲	نه من و ازگون
۱۵۱	خنده و گریه	۱۰۵	هری بهتر از این
۱۵۳	خواب آسیاب	۱۰۷	پاک و
۱۵۶	خوی نجیب	۱۰۹	دری در صاف
۱۵۸	داغدار یاران	۱۱۱	خورشید و شب
۱۶۰	داوری روزگار	۱۱۳	ستاره کاروان کش
۱۶۲	در آغوش دریا	۱۱۵	آئینه شکسته
۱۶۴	در دامن طوفان	۱۱۷	جاودانگی غزل
۱۶۶	در دیار خویش	۱۲۰	کاش چون آئینه
۱۶۸	در صاف زندگی	۱۲۲	پیغامی چند
۱۷۰	در صحرای	۱۲۴	تسخیر سرنوشت
۱۷۳	دست و پاد	۱۲۶	مرگ لحظه ها
۱۷۵	دشت سترو	۱۲۷	تکسواری کو
۱۷۸	عاطفه در چشم	۱۳۰	تماشای بهار
۱۸۰	هفت سین	۱۳۲	جادوی آفتاب
۱۸۱	هفت خوان	۱۳۵	جسارت دریا شدن
۱۸۶	نهاد شب	۱۳۷	جلوه یزدان
۱۸۹	نقطه امید	۱۴۰	چشم زلیخا
۱۹۲	ناموس گلشن	۱۴۲	حباب

فهرست عنوان	شماره	فهرست عنوان	شماره
دانه و دام	۱۹۵	بهار لاله ها	۲۴۰
غزل پیشتاز	۱۹۷	آهنگ کوچ	۲۴۲
عطر قمص	۱۹۹	آهنگ خاموشی	۲۴۴
عروج شاعر	۲۰۱	آزادگی	۲۴۶
صدای تار	۲۰۳	آفرینه نوری	۲۴۸
شعر واپسین	۲۰۵	بادها بیسوادند	۲۵۰
شعر سبز	۲۰۷	باکی مریم	۲۵۲
سرای دوستی	۲۰۹	بنجره ها و همیشه	۲۵۵
ستاره باران	۲۱۱	پیام شقایق	۲۵۷
سایه گریزان	۲۱۳	بخش دوم : قصیده	
زیان زبان	۲۱۶	هست و نیست	۲۵۹
زنجیر بردگی	۲۱۸	گل‌سهر و شادی	۲۶۱
کهن تاک	۲۲۰	خانه تکانی	۲۶۳
بای در زنجیر خاک	۲۲۲	زنده رود	۲۶۵
آرزوهای بر باد رفته	۲۲۴	شعر رهائی	۲۶۷
بهار کوچه ما	۲۲۶	آتش در نیستان	۲۶۸
بهار شاعر	۲۲۹	تجربه دو معلم	۲۷۰
بوسه زنجیر	۲۳۱	کودک قرن ما	۲۷۲
بستر طوفانی	۲۳۳	رویای سالها	۲۷۳
آهنگ نفسها	۲۳۵	تونل	۲۷۵
پس از مرگ	۲۳۷	باورها و نهادها	۲۷۸

شماره	فهرست عنوان	شماره	فهرست عنوان
۳۲۵	شعله های جنوب	۲۸۱	فرشتگان خدا
۳۲۷	باز نشسته	۲۸۳	یادک
۳۲۹	جهش در نهاد	۲۸۸	خواند قلم
۳۳۱	سرای بهشتیان	۲۹۰	ع و بهار
۳۳۳	شب یلدا	۲۹۲	ور بوند
۳۳۵	گل امید	۲۹۴	انتظار بهار
۳۳۶	شعله های جاویدان	۲۹۶	کشور شکوفه ها
۳۳۸	پیکر تراش	۲۹۸	شعر بروجن
۳۴۱	مرگ انتخابی	۳۰۰	چه زود گذشت
۳۴۲	پیشینه بروجن	۳۰۲	مرد میدان باش
۳۴۵	درد میهن	۳۰۴	منم از تبار برف
۳۴۷	پایخ به امید	۳۰۶	دنیای بی مادری
۳۴۹	ساعت روز	۳۰۸	گوهر دلها
۳۵۱	اصفهان صف جهان	۳۰۹	ای شعر فارسی
۳۵۴	مقام معلم	۳۱۳	رهائی
۳۵۶	گنجینه ملی	۳۱۵	خوزستان
۳۵۹	شاعر ریشه در خویش	۳۱۷	گلنامه
۳۶۱	ائین قبایل	۳۱۸	غمگین ترین
۳۶۳	گل دور از گلشن	۳۲۰	باران نوروزی
۳۶۵	غرور سرکش	۳۲۲	رویشی دوباره
۳۶۷	رو خسروی	۳۲۴	مزرعه

شماره	فهرست عنوان	شماره	فهرست عنوان
۲۵۷	عاشق خواب آلود	۳۶۹	سرزمین خدائی
۲۶۱	قوم لر	۳۷۲	ارگ بم
بخش چهارم: دوبیتی های بیوسته		۳۷۵	سرزمین هشت موعود
۲۶۲	مرداب	۳۷۷	کاوشگر
۴۶۶	میر رهائی	۳۸۰	خنده دیو
۴۷۰	بگاه در روستا	بخش پنجم: مثنوی ها	
۴۷۴	بل زاینده رود	۳۸۲	سردار شیر کش
۴۸۱	رؤیای دور	۳۸۸	مثنوی کوچ ایل
۴۸۵	مناظره گل	۳۹۵	ایمان کودکی
۴۸۹	رسالت شاعر	۳۹۷	رستاخیز تاراب
۴۹۲	هزاران آئینه	۴۰۰	پایان یک افسانه
۴۹۵	مهر شاعر	۴۰۲	قفسهای بی فرار
۴۹۹	پاسخ	۴۰۵	مناظره نی و قلم
۵۰۳	کدامین	۴۰۸	ندیم الشعرا
۵۰۵	تصویر مریم	۴۱۲	مکتب خانه
۵۰۷	با من مهربان باش	۴۱۸	بده بستان
۵۱۰	بگذر از من	۴۲۶	هجرت پرستوها
۵۱۱	گل مریم	۴۴۰	روسی گری
۵۱۴	بشکن زمان را	۴۴۹	سلام ای خاک
۵۱۸	عشق بی هنگام	۴۵۲	پل زمان خان
۵۲۲	دهکده جهانی	۴۵۵	رؤیای فردوسی

شماره	فهرست عنوان	شماره	فهرست عنوان
۶۵۹	سلام به شهرضا	۵۲۷	چه بمانی
۶۶۱	پیوند تاریخ	۵۳۱	خوشش و نام
۶۶۲	سلحشوران	۵۳۴	تاریخ و تقدس
۶۶۴	رنگین کمان شعر	۵۳۷	سرزمین و دار
۶۶۵	بهار بی امید	۵۴۵	تاریخ
۶۶۸	آخرین دیدار	بخش ششم: اشعار ناپیوسته	
۶۶۸	سرزمین های جنوب	۵۴۹	مرثیه ای در بزم گرام
۶۷۴	بانوی شاعر	۵۵۱	روستای قرن ها
۶۷۶	یک تیر و دو نشان	۵۵۳	سرزمین و نام
۶۷۸	رگ مشفق	۵۶۶	سفر زندگی
۶۸۰	شاعر در بند	۵۷۲	سکونت
۶۸۲	دست گل ها	۵۷۶	ره‌یابی در نور
۶۸۴	تکوا	۵۸۰	فریاد جنخواهی
۶۸۷	غربت انسان	۵۸۷	بامداد رهائی
۶۸۹	مکتب پرمان	۵۹۲	آبیانه
۶۹۱	بیا خیز	۶۰۲	زندگی را دوست دارم
۶۹۳	از ما بهتران	۶۰۸	انطوره ها
۶۹۵	برداشتی از ناغان	۶۲۱	پژواک
۶۹۷	رجعت	بخش ششم: رباعیات ۶۳۲ الی ۶۵۶	
۶۹۹	پاینده	بخش هفتم: اشعار ویژه	
۷۰۱	چالش با آفرینش	۶۵۷	چشم راد روز

فهرست عنوان	شماره	فهرست عنوان	شماره
غمسرود پارسیان	۷۰۳	سوگنامه پروفیسور افضل	۷۴۷
ماهنامه کهرنگ	۷۰۴	تقدیم به سیمین	۷۴۹
غمنامه امیر	۷۰۵	سوگنامه ارحام صدر	۷۵۱
بدرود نوح	۷۰۷	بزرگداشت آذر	۷۵۴
در سوگ مسار	۷۰۹	بی عشق رسیدیم بهم	۷۵۶
مرگ غربانه	۷۱۱	غمنامه امیر	۷۶۰
سرنوشت	۷۱۲	سلام بر دوستی گرانمایه	۷۶۱
صبح آزادی	۷۱۳	پرواز عباسقلی پاینده	۷۶۲
نقاش	۷۱۴	دکتر اختر خسروی	۷۶۴
همنورد خلیج فارس	۷۱۷	گل مادر	۷۶۵
گلتبارها	۷۱۹	ولادت مسون	۷۶۷
جایگاه زن	۷۲۱	پسایمان دانش پزشکی	۷۶۸
آفرینه نوروزی	۷۲۳	دانشگاه ساخته انسان	۷۷۰
خط مردانی	۷۲۴	بدرود واپس	۷۷۲
شاعر دردهای جنوب	۷۲۵	زندگی نامه: ۷۷ الی ۷۹۸	
گوهر و صدف	۷۲۹		
استاد ادیب برومند	۷۳۱		
آخرین فرزند	۷۳۴		
سرنوشت لاله ها	۷۳۶		
روزگار قائد خسرو	۷۴۱		
میلاد فرنوش	۷۴۵		

سازمان خسروی است که با اندیشه‌های آقای خسروی آشنایم و در تمام مراحل
 انتشار کتابهایش بیش از هر کس او را درک کرده‌ام. او صمیمانه در برافراشتن
 اندیشه‌های فرهنگی و ادبی سرزمین بختیاری تلاش نموده و توانسته سکوت
 تاریخی سالها را در این خطه بشکند و قراموشی‌ها را بیکسو نهد و مانند شمعی
 روشن در آستانه‌ی امروز گردد چنانکه برخاستند و به روشنگری پرداختند. شور و
 هیجان تازه‌ای در دل جوانان دامنه زاگرس در بخشی از تلاشهای
 خسروی پدید آمد که گامهای نخستین را پیموده و از آنجا که شخصاً به
 برافراشتن بختیاری دلبستگی دارم هر فردی که در این راه گام بردارد او
 را شکرگزار راستین این خانه میدانم و از هر نوع یاری دریغ ندارم. من در این
 نوشته به افسان عمل می‌اندیشم مرکز در مقام داوری در شعر و جایگاه آن
 در بختیاری را بعهده فریختگان پژوهشگران سرزمین عشایر واگذار
 می‌کنم و با آنجا که آگاهی دارم استقبال بسیاری که از نوشته‌های ایشان بعمل
 آید و می‌دهد که توانسته جای خود را در قلب مردم باز نماید. توفیق روز
 فردا را در رهسپاری این راه از بزرگان پاک مسألت دارم.

آقای صمیمانی بختیاری

سخن آغازین

بار هشتاد و پنجمین سال زندگی را بر دوش میکشم ، سنت آرام شعر امشبیه
شتاب ماهواره‌ای زمان کنونی را با هم در کوله‌بار سفر خود دارم ، هم‌اکنون در
بمانند دشتهای سرسبز دامنه منگشت و هم سخت جان مانند زردکوه مقاوم که من
جای خود استوارم ، احساس درونی خود را بهر شکل و قالب در شعر می‌نویسم
مرز برای شعر دیروز و امروز قائل نیستم ، نه کاروانسالار شعر دیروز و نه
آئینه‌دار شعر امروز با هر دو سو خویشاوندم و در جایگاه خود آشتی‌پذیر ، آوازی
در شعر بی تفاوت نیستم و بر این باورم که موج برخاسته امروز در شعر من
سونامی نباشد بلکه چیزی جز حد آن خواهد بود که روزی فروکش خواهد کرد و
دریای تلاطم زای شعر به آرامی در بستر پهناور براه خود ادامه خواهد داد
کدامین طیف هستم ؟ پاسخ است که به دو دلیل نتوانستم از مرز نیمگانی فراتر
بروم و با همین دلایل یکنوع اسلار خودباوری در من بوجود آمده ، هم در گذشته
چتر شعر سنتی بر سر شعر من سایه انداخته و سالها با آن زیسته‌ام در گذشته
براستی باوری در بهم ریختن بنیان شعر خیم و استخواندار سنتی ندارم ،
تهمت واپسگرایی در شعر هراسی دارم و نه پیشتاز ، من خانه امروز را می‌سازم
و این دکترین من در هیاهوی شعر دیروز و امروز می‌باشد ، اکنون اشعار من
نیم قرن خود را تنظیم و با نام دیوان قاند بختیاری در چند جلد به
می‌سپارم ، پیشاپیش بگویم که این دفتر در برگیرنده همه اشعار من نیست بلکه
بخشی را در «دو کتاب در یک کتاب» ، «آتش در نخلستان» و «عروبه در آینه»
آورده‌ام ، این اشعار بدو صورت فارسی و گویشی است که در بخش گویشی زبان
قوم بختیاری به نوعی آفرینش در زبان بختیاری پرداخته‌ام که سرچشمه

بآئین‌پذیری از شادروان داراب افسر پیشکسوت این شیوه داشته‌ام و نیز گام‌های
آرآر از او برداشته‌ام که با سرزمین اهورائی بختیاری پیوندی ناگسستنی داشته
باشم و ناور دارم که اینراه نهایت ایده‌آل برای همه رهروانی است که دست اندرکار
گویش سرائی می‌باشند و به بزرگی و عظمت این خطه زرخبز می‌اندیشند ، این
دعوت از وجود این اشعار خالی است زیرا که در بخش دیگری از کتابهایم آنرا
سازگار داده‌ام و این کتاب ویژه اشعار فارسی می‌باشد .

در پایان حق شناسی فطری مرا بر آن میدارد که مهریانی‌های دو تن از بزرگان
ادب و کتاب ایاس بنام ، نخست از جناب محمدعلی شهسواری مدیر ارجمند
انتشارات شهسواری که سالهای بسیاری در چاپ و انتشار آثارم کوشش صمیمانه
یکار داشته‌اند ، دیگری از جناب مهندس البرز سلیمانی بختیاری که خود از
دلبستگان داری بختیاری است و مرا همواره مورد تشویق قرار داده و به ادامه
پروژه‌ش در تمام زوایای فرهنگی بختیاری یاری داده‌اند که بر خود لازم
میدانم تشکر بیدریغ خود را بایشان کنم .

این مجموعه اشعار شانزدهمین سالگرد من است که تقدیم سرزمین مقدس و عشق
آفرین بختیاری و عشایر ایران نمودم و یقین دارم که هم‌تیاران آگاه و فرهیخته
من یاس این تلاش‌های فرهنگی و ادبی را جایز داشت ، شاد و سربلند باشید .

ایعلی خسروی «قائد بختیاری»

پیشا پیش بدانیم

عکسهائی که در لابلای صفحات دیوان قرار داده شده تصاویری
روی جلد کتاب هائی است که با مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد
اسلامی از سال یکهزار و سیصد و شصت تا کنون چاپ و منتشر
نموده ام و یاد آوری آنها را برای ذهن خوانندگان ارجمند بایسته
دانستم

با عرض احترام
قائد بختیاری

www.ketab.ir